

Za profesorom MUDr. Zoltánom Mikešom, DrSc.

Profesor MUDr. Zoltán Mikeš, DrSc. nás navždy opustil vo veku nedožitých 84 rokov dňa 9. februára 2024.

Profesor Mikeš sa narodil 20. septembra 1940 v Budapešti. Lekársku fakultu UK absolvoval v rokoch 1957–1963 a štúdium ukončil s vyznamenaním. Je symptomatické, že svoju prvú cenu získal celkom mladý, ako víťaz celoštátneho československého kola ŠVOČ, a prvé vyznamenanie ako 23-ročný pri promócií na LFUK. Avšak už počas štúdia medicíny dobrovoľne pomáhal na internej klinike u profesora Jána Gvozdjáka. Ten si vysoko cenil jeho korektnú prácu a skromné vystupovanie a prijal si, aby po promócií pokračoval ako lekár v jeho kolektíve. Žiaľ, vtedajšia doba bola iná: umiestenkový systém vtedajšej vládnej moci ho poslal do Lučenca. Na internom oddelení v Lučenci pracoval v rokoch 1963–1965, keď nastupuje ako asistent na Fyziatrickú kliniku LFUK. Mal 4 atestácie: internú medicínu I a II v rokoch 1967 a 1971, fyziatriu, balneológiu a liečebnú rehabilitáciu v r. 1976 a geriatriciu v r. 1991.

V rokoch 1963–1991, teda vyše 20 rokov pracoval pod vedením profesora Hensela a profesora Kolesára na Klinike fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie, neskôr transformovanej na Fyziatricko-geriatrickú a následne II. internú kliniku Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. A na jej pôde Výskumného ústavu humánnej bioklimatológie pracoval taktiež vyše 20 rokov (1970–1991) ako vedúci jeho kardiocirkulačného oddelenia. Po roku 1990 bol krátko prednostom II. internej kliniky a neskôr dlhé roky viedol I. kliniku geriatricie na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

V roku 1972 obhájil kandidátsku prácu na tému „Spirometrické sledovanie rehabilitácie po infarktových stavov, v roku 1990 obhájil doktorát vied na tému „Telesná záťaž v prevencii a rehabilitácii ischemickej choroby srdca“. Habilitoval v roku 1982 na tému „Dlhodobé sledovanie pacientov po infarkte myokardu“ a profesorom vnútorného lekárstva sa stal v roku 1991. Na lekárskej fakulte bol v rokoch 1994–1997 prodekanom pre vedu, výskum a zahraničné styky. Bol dlho-ročným členom Vedeckých rád Ministerstva zdravotníctva a Lekárskej fakulty, predsedom komisie pre udeľovanie vedeckých hodností PhD. aj DrSc., čestným členom viacerých odborných spoločností a členom grantových komisií, ako aj členom redakčných rád odborných časopisov doma i v zahraničí. Bol predsedom a neskôr čestným predsedom odborných spoločností v rámci SLS. Zastupoval Slovensko v Medzinárodnej pracovnej skupine pre kardiiovaskulárnu rehabilitáciu v rokoch 1978–1989 a od roku 1999 ako expert v Európskej únii pre hodnotenie kardiologického výskumu u starších osôb ako aj v European Heart Net. Bol členom Credential Committee, Board of Directors v rokoch 1992–2000 a napokon sa stal aj prezidentom „Heart Friends Around The World“ v rokoch 2000–2004.

Osobnosť profesora Mikeša je nezmazateľne spojená so Slovenskou kardiologickou spoločnosťou. Bol členom výboru kardiologickej spoločnosti, pracoval ako predseda niekoľkých pracovných skupín: preventívnej kardiológie, kardiiovaskulárnej rehabilitácie, neinvazívnej

kardiológie. Stál v roku 1991 pri vzniku oficiálneho časopisu Slovenskej kardiologickej spoločnosti – „Neinvazívna kardiológia“, dnes „Cardiology Letters“, a významne prispieval svojimi článkami ako člen redakčnej rady.

K hlavným odborným oblastiam práce profesora Mikeša patrili preventívna kardiológia a kardiiovaskulárna rehabilitácia. Jeho tri desaťročia trvajúce dlhodobé sledovanie pacientov po prekonanom infarkte myokardu bolo výnimočné z vedeckej stránky a výsledky boli vysoko cenené v európskom kontexte. Vypracoval metódu ambulantnej rehabilitácie pacientov po infarkte myokardu, rizikovú stratifikáciu a faktory dlhodobej prognózy v priebehu rehabilitácie. Tieto výsledky kardiiovaskulárnej rehabilitácie pacientov po prekonanom infarkte myokardu mali svoj odraz v neskôr publikovaných odporúčaniach nielen na našom kontinente, ale aj v zámorí. Bol jedným zo zakladateľov metódy záťažových testov a spiroergometrie v Československu, pričom bol aj autorom základnej učebnice „Ergometria v klinickej praxi“. V oblasti neinvazívnej kardiológie bol autorom celkom prvej práce z Holterovskej elektrokardiografie v Československu. Článok bol publikovaný v Časopise lekárov českých. Zásadnú úlohu zohral profesor Mikeš v oblasti epidemiológie a prevencii ischemickej choroby srdca a kardiológie v staršom veku.

Výsledky jeho prác a ohlasy boli citované v karentovaných časopisoch v počte tisícov.

Vychoval celý rad lekárov, docentov i profesorov v odboroch interná medicína, fyziatria, balneológia, liečebná rehabilitácia, gerontológia a geriatricia. Aj po odchode do dôchodku sa aktívne podieľal na výchove mladých internistov členstvom v atestačných komisiách i predatestačných kurzoch.

Zoli Mikeš patril ku vzdelancom, ktorí dnes už žiaľ vymierajú. Mal výnimočne široký kultúrny rozhľad, umelecké cítenie, obdivuhodnú vzdelanosť v umení i mimoriadne jazykové schopnosti. Pri tom všet-

